

A Győri Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Győrött, 2013. június 27. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt I.rendű vádlott ellen indult büntetőügyben a Vas Megyei Bíróság 2011. december 6. napján kihirdetett 2.Bf.349/2011/3. számú ítéletét **helybenhagyja.**

A harmadfokú eljárás során 3.000 (háromezer) Ft bűnügyi költség merült fel, amelyet a vádlott visel.

I n d o k o l á s :

A **Szombathelyi Városi Bíróság** 2011. június 15. napján kihirdetett **9.B.577/2010/41.** számú ítéletével I.rendű vádlottat az ellene a Btk.187.§ (1) bekezdése szerinti közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt emelt vád alól a Be.331.§ (1) bekezdése alapján - bűncselekmény hiánya okán - felmentette. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az magyar állam viseli.

Az elsőfokú ítélet ellen az **ügyész jelentett be fellebbezést** a vádlott terhére felmentése miatt, a tényállás helyes ténybeli és logikai következtetés levonásával való helyesbítése, az ítélet megváltoztatása; I.rendű vádlott bűnösségének a vád szerinti megállapítása, vele szemben megrovás alkalmazása végett.

A **Vas Megyei Főügyészség** átiratában és a nyilvános ülésen az ügyészi fellebbezést fenntartotta, indítványát kiegészítette azzal, hogy a vádlottat kötelezni kell a bűnügyi költség viselésére. A tényállás kiegészítését szorgalmazta azzal, hogy a személygépkocsi indulásakor a vádlott az ütközési ponttól 12-13 méterre haladt, a féktávolsága ekkor vészfékezéssel 4-4,8 méter, lassító fékezéssel 5,2-6,2 méter volt, így a személygépkocsi indulásakor féktávolságon kívül tartózkodott. Mellőzendőnek tartotta, hogy a baleset azért következett be, mert **1. tanú** a tőle elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztva megszegte a KRESZ 24.§ (1) bekezdésében írt rendelkezést. Kifejtette, hogy a vádlott számára a tolatást végrehajtó gépkocsi az elindulástól kezdve mindvégig észlelhető volt. A szakértői vélemény szerint lassító fékezéssel meg tudott volna állni az ütközési pont előtt, ha nem figyelmetlen (KRESZ 3.§ (1) bekezdés c) pont), vagy nem alkalmatlan a kerékpárja a közlekedésre (KRESZ 5.§ (1) bekezdés c) pont), amely miatt a fékhatás nem alakult ki. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság által megállapított KRESZ 54.§ (1) bekezdésébe ütköző szabályszegés közvetlen ok-okozati összefüggésben áll a baleset bekövetkeztével, mivel, ha a vádlott szabályosan, jobbra tartva - nem 2 méterre a járdaszigettől - közlekedik, akkor az adott

forgalmi szituációban a részére rendelkezésre álló 1,6 méter elegendő lett volna a továbbhaladáshoz, és nem következik be a baleset.

A másodfokú bíróság **nyilvános ülésén megjelent védő** az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérve előadta, hogy a vádlottnak a nyomozás során nem állt módjában a helyszínen megtartott bizonyítási kísérleten részt venni és előadni a tapasztalatait. Utóbb a helyszínen járva jutott csak eszébe, hogy azért haladt kerékpárjával az úttest közepén, mert egy parkoló autót kellett kikerülnie. (Erről forgalmi helyzetről illusztráló jellegű fényképfelvételeket is csatolt.) Másrészt a tolató gépjármű a 4,7 méter forgalmi sávból mindössze 1,6 métert hagyott szabadon a vádlottnak, hogy őt elkerülje, a másik oldalon viszont egy emelt szintű útpadka volt, amelyhez a gyenge fizikumú és labilis idegzetű terhelt, nem mert közelebb menni. Ezért nem állapítható meg közrehatása a balesetben, melynek oka egyedül a tolatást végző autó sofőrjének a KRESZ 33.§ (1) bekezdésében ütköző magatartására vezethető vissza.

A **Vas Megyei Bíróság** 2011. december 6. napján kihirdetett 2.Bf.349/2011/3. számú ítéletével megváltoztatta az elsőfokú bíróság döntését és megállapította I.rendű vádlott bűnösségét a Btk.187.§ (1) bekezdése szerinti közúti baleset gondatlan okozásának vétségében, amelyért megrovásban részesítette. Kötelezte az eljárás során felmerült bünyügyi költségből 109.389 forint megfizetésére, a további 300.000 forint költséget pedig az állam terhén hagyta.

Indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megtartása mellett hibáktól és hiányosságoktól mentes tényállást állapított meg. Eszerint a vádlott szempontjából a veszélyhelyzet akkor keletkezett, amikor a tolató személygépkocsi a terelővonalat átlépte, mivel addig nem volt egyértelmű a tolatást követően választandó továbbhaladási irány. Amikor a felezővonalon az autó áthaladt és balra nagy ívben kezdett a biciklis felé fordulni, akkor már a vádlott féktávolságon belül volt és fékezéssel sem kerülhette el az ütközést. A balesetben tehát nem játszott közre a kerékpár fékberendezésének hibája. A veszélyhelyzet elhárításának általános kötelezettsége terhelte I.rendű vádlottat, de ennek a szabálynak a megszegése a büntetőjogi felelősség megállapításában csak akkor bírna jelentőséggel, ha konkrét közlekedési norma megsértése nem volna a terhére írható (6/1998 BJE). A terhelt részéről magvalósult a KRESZ 54.§ (1) bekezdésében foglalt szabályszegés; nem tartotta be a jobbra tartás követelményét, hanem az útpadkától jóval beljebb, mintegy 2 méterre a forgalmi sáv közepén közlekedett.

Nem helyes azonban az a következtetés, hogy ez a közlekedési szabályszegés nem hatott közre a baleset bekövetkeztében. A feltételek egyenértékűségének megfelelően a baleset egyik döntő oka és az eredményhez vezető folyamat kiinduló pontja **1. tanú** szabálytalan tolatása; már elinduláskor a körütekintés és meggyőződés elmulasztása, a kerékpáros részére az elsőbbség meg nem adása (KRESZ 24.§ (1) bekezdés). Másrészt, ha a vádlott az úttest széléhez húzódva közlekedett volna, akkor a tolatást meg nem szakító gépjármű elhalad mellette és az ütközés nem következik be. Ezért a helyes jogi következtetés a terhelt magatartása és az eredmény ok-okozati összefüggésének és a bűnösségnek a megállapítása. A két szabályszegés közül a I.rendű vádlott magatartása jóval csekélyebb tárgyi súlyú, így vele szemben a másodfokú bíróság a legenyhébb joghátrány; a megrovás alkalmazását látta arányosnak. Ezen alapult a bünyügyi költség túlnyomó részének méltányos elengedése is.

A vádlott és védője fellebbezést jelentett be a másodfokú ítélet ellen.

A **védő fellebbezése írásbeli indokolásában** rámutatott, hogy elsődlegesen - az elsőfokú bíróság indokolása szerint - a vádlott bűncselekmény hiányában való felmentése, másodlagosan megalapozatlanság okán, bizonyítás felvételének szükségessége miatt a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését látja megfelelőnek.

Érvelése szerint a vádlottnak mindössze 1,6 méter maradt a forgalmi sávjában az elé hajtó gépkocsitól, hogy mögötte elkerülve ütközés nélkül elhaladjon. Ilyen kicsi helyen, egy - pszichológus szakvélemény által megalapozottan - gyenge idegzetű, alacsony szellemi képességű, gyermekét szállító vádlottnak nem volt lehetősége gyorsan, ésszerűen cselekedni a hirtelen felé közelítő autó láttán. Ha közelebb megy a magas betonszegélyhez, akkor ott esett volna el a kerékpárral és alakulhatott volna ki még súlyosabb sérülés. Nem volt tehát elvárható a terhelttől egy ilyen elhárító magatartás, mivel nem zárható ki, hogy hirtelen ijedtségében tudatszűkült állapotban volt és nem reagálhatott megfelelő időben és módon a veszélyhelyzetre. Álláspontja szerint az sem volt bizonyított, hogy az ütközés elkerülhető lett volna, ha I.rendű vádlott szabályosan az úttest szélén közlekedik, ezért a baleset egyedüli okozójának **1. tanú** tekinthető.

Hivatkozott továbbá a perbeszédében is kifogásolt - többször indítványozott - helyszíni szemlén való részvétel és a vádlott által a másodfokú bíróság előtt kifejtett védekezése ellenőrzésének elmulasztására, amely a másodfokú ítélet megalapozatlanságot előidézte.

A **Győri Fellebbviteli Főügyészség a BF.24/2012/1-I. számú átiratában** a Vas Megyei Bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Kifejtette, hogy az első- és másodfokú bíróságok a perrendi szabályokat megtartva folytatták le eljárásukat. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a mérnökszakértői vélemény alapján azzal indítványozta kiegészíteni, hogy ha a vádlott az út szélétől 1 méterre közlekedett volna, akkor az ütközés nem következett volna be (5. számú jegyzőkönyv 6. oldal). Helyesnek ítélte meg a másodfokú bíróság által a bűnösségre vont következtetést, a bűncselekmény jogi minősítését és a hozzáfűzött jogi indokolást, továbbá az alkalmazott joghátrányt.

A **nyilvános ülésen** megjelent **ügyész** az átiratában részletezett álláspontját fenntartotta. A felmentésre irányuló fellebbezéseket alaptalannak tartotta.

A **védő** felmentés iránti fellebbezését akként módosította, hogy az I. és II. fokú eljárást már nem támadta, hanem az elsőfokú ítéletet megalapozottnak tartva a vádlott felmentését kérte. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság - álláspontja szerint - helytállóan állapította meg a tényállást, amely mentes az eljárási hibáktól, hiányosságoktól. Indokolási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett. Érvelése megfelel a logika szabályainak. Ugyanezt állapította meg a másodfokú bíróság is. Azonban itt az ok-okozati összefüggéssel kapcsolatosan eltérő volt véleménye. A megyei bíróság helyesen fejtette ki, hogy a tanú és a vádlott is követett el konkrét közlekedési szabályszegést. A gépkocsivezető felelőssége ott kezdődik, amikor hátrafelé indult el a járművel. A veszélyhelyzet akkor alakult ki a vádlott részéről, amikor a gépjármű felezővonalat átlépte. Egyik bíróság sem foglalkozott részletesen azzal, hogy tolatás történt. A KRESZ 24.§ (1) bekezdésére hivatkoztak a bíróságok, de nem ezt a

szabályt kell alkalmazni jelen ügyben. A KRESZ 33.§ (1) bekezdés I. fordulatóban meghatározott szabályszegés terheli **1. tanút** és egyedül övé a felelősség a baleset bekövetkezéséért. Azzal, hogy a vádlott a járdaszigettől meghatározott távolságot átlépte, még nem hatott közre a balesetben, tehát büntetőjogi felelőssége nem áll meg.

A védő az okfejtését alátámasztandó a BH1996.183., a BH2011.312. és a BH2013.4. számú eseti döntésekben kifejtett bírói gyakorlatra hivatkozott.

Álláspontja az volt, hogy az ügyben az első fokon eljáró bíróság hozott helyes ítéletet. Kérte a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és védence felmentését.

I.rendű vádlott az utolsó szó jogán előadta, hogy a gépjármű vezetője olyan nagy sebességgel tolatott ki, hogy már nem tudott rá reagálni, hiába húzta be a féket, nekiment a biciklijének a gépkocsi.

Csatlakozott a védője kérelméhez. Személyi körülményei tekintetében előadta, hogy Ausztriában tartózkodik, de nem tud dolgozni, mivel leukémia gyanúja miatt orvosi kezelés alatt áll.

A Győri Ítéltábla megállapította, hogy a bejelentett védelmi fellebbezés a Be.386.§ (1) bekezdés a) pontja szerint joghatályos, mivel a városi bíróság I.rendű vádlottat felmentette a bűncselekmény vádja alól, a megyei bíróság pedig elítélte közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt.

Az ítéltábla a Be.393.§ (2) bekezdésében meghatározott nyilvános ülésen, a Be.387.§ (1) bekezdésének megfelelően bírálta felül a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt.

Az ítéltábla a védelmi fellebbezést **nem találta alaposnak.**

Az ítéltábla megállapítása szerint az első- és másodfokú bírósági eljárások megfeleltek a jogszabályi előírásoknak, olyan szabálysértés nem történt, ami az ügy érdemi felülvizsgálatát megakadályozta volna.

Az eljáró bíróságok az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges adatokat, bizonyítékokat feltárták, és azokat törvényesen értékelték. A tényállást a vádlott ténybeli beismerő vallomására, a rendelkezésre álló személyi és okirati bizonyítékokra alapították, azoknak az egyenkénti és együttes értékelésével állapították meg. Logikai hibát nem vettek és indokolási kötelezettségüket is teljesítették.

A városi bíróság részletesen elemezte a vádlott nyomozás során tanúként tett, majd a tárgyaláson megerősített vallomását, amelyben nem volt szó arról, hogy egy parkoló autót kellett kikerülnie, amikor **1. tanú** tolatás közben neki ütközött. Értékelte a **1. tanú** vallomását, a meghallgatott szakértők nyilatkozatait, szakértői véleményeket, melyeket - a vádlott és a gyermek egészségi állapotára nézve részben - a védelem indítványára szerzett be. A pszichológus és pszichiáter-szakértő nem állapított meg kétséget kizáróan olyan rendkívüli tudati és érzelmi állapotot, amely kizárt volna a baleset okozása szempontjából I.rendű vádlott neve büntethetőségét. Kacsúr István igazságügyi mérnökszakértő a bíróság kirendelése alapján már figyelembe vette I.rendű vádlott nyilatkozatait is a helyszíni szimuláció során, és ennek megfelelően tett megállapításokat, melyeket a korábban eljárt

szakértő és - a párhuzamos meghallgatás alapján - a bíróság elfogadott. Így valóban nem volt már szükség a terhelt részvételével a helyszíni tárgyalás és szemle megtartására, melyet a nyomozás alatt kétségkívül elmulasztottak.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a vádlott közlekedését is kifejezetten elemezte, rámutatott arra, hogy mely KRESZ szabálysértéseket valósított meg, és ezek kihatással voltak-e a baleset bekövetkezésére.

Kizárólag ez utóbbi következtetés vonatkozásában jutott a másodfokú bíróság ellentétes álláspontra.

Helyesen mutatott rá a Vas Megyei Bíróság arra, hogy az elsőfokú bíróság a hibátlan ügyfelderítő és mérlegelő tevékenysége eredményeként megalapozott tényállást állapított meg. Ebben az is helytálló volt, hogy a vádlott a közlekedési norma megsértésével az út közepén haladt és, ha szabályosan közlekedett volna, akkor el tudja kerülni a tolató autót, ami nem ütközött volna ily módon a bal kormányssarvnak (elsőfokú ítélet 3. oldal 1. és 4. bekezdés, és 9. oldal 5. bekezdés).

A tényállást annyiban pontosította, hogy a járművek mozgásának paramétereit átemelte az indokolás köréből a történeti részébe (elsőfokú ítélet 8. oldal első monda).

A megyei bíróság kitért arra a védelmi fellebbezésben közölt új körülményre, hogy a párhuzamosan parkoló jármű kikerülése nem szerepel a helyszíni szemle jegyzőkönyvben, a kapcsolódó rendőri jelentésben, ezért egy ilyen közlekedési szituáció megállapítására utólag nem kerülhet sor.

A harmadfokú eljárás során a táblabíróság csak a másodfokú bíróság által is megalapozottnak tartott elsőfokú ítéleti tényállást bírálhatta felül a Be.388.§ (1) és (2) bekezdése - a tényálláshoz kötöttség és felülmérlegelési tilalom elve - értelmében.

Teljes mértékig egyetértett a Vas Megyei Bíróság jogi következtetésével, miszerint I.rendű vádlott terhelt KRESZ 54.§ (1) bekezdése szerint megvalósított közlekedési normasértése oksági viszonyban van a baleset létrejöttével. Ez attól függetlenül megállapítható, hogy **1. tanú** lényegesen súlyosabb szabálysértése volt az ok folyamat elindítója, majd az eredményt előidéző egyik eleme. (A bíróságok jelen ügyben nem vizsgálhatták **1. tanú** büntetőjogi felelősségét, mivel - anyagi és eljárásjogi szemszögből is vitatható módon - vele szemben az eljárás büncselekmény hiányának okára alapítva már ügyészi szakban megszűnt.)

Az első- és másodfokú bíróság egyaránt leszögezte, hogy **1. tanú** a KRESZ 24.§ (1) bekezdésében foglalt azon kötelezettséget szegte meg, miszerint az úttest széléről elinduló, a várakozó helyről az úttestre ráhajtó, az út más részéről vagy útnak nem minősülő területől az úttestre ráhajtó jármű vezetőjének, az úttesten haladó járművek és gyalogosok részére elsőbbséget kell adni. Az úttest széléről elinduló jármű vezetőjének elsőbbségadási kötelezettsége a járműve holtterében haladó járművekre is kiterjed (EBH2008. 1755).

A védelem által meghivatkozott eseti döntések (BH1999.350., BH1996.183., BH2001312, BH2013.4) jelen ügyben nem voltak figyelembe vehetők. Olyan közlekedési szituációkra vonatkoznak ugyanis, ahol a baleset egyik részese a hátramenet szabályait - KRESZ 33.§ (1) bekezdés - sértette meg, a másik részes pedig vétlen volt, vagy maximum a KRESZ 3.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti általános balesetelhárítási kötelezettségét mulasztotta el.

I.rendű vádlott nem ezen általános szabályt szegte meg, hanem az 54.§ (1) bekezdésben rögzített speciális normát. Eszerint a kerékpárral a kerékpárúton, a kerékpársávon vagy erre utaló jelzés esetében az autóbusz forgalmi sávon, ahol ilyen nincs, a leállósávon vagy a kerékpározásra alkalmas útpadkán, illetőleg - ahol ilyen nincs - az úttest jobb széléhez húzódva kell közlekedni.

Nem vitás, hogy a kerékpáros elsőbbséget élvez az elinduló, tolatást végző járművel szemben, de az elsőbbségre jogosult is felelős lehet a közúti balesetért, ha az a saját közlekedési szabályszegésével okozati összefüggésben következett be.

Az okozati összefüggést a tényállás tartalmazza.

Ha a közúti balesetért többen felelősek, mindegyikük felelősségét egyéniesítve, az egyes személyek közrehatásának mértékét és bűnösségének fokát alapul véve kell megállapítani. Ez irányadó akkor is, ha valamelyik személy nem vonható felelősségre (pl. nem emeltek ellene vádat). A terhelt javára értékelni kell, ha a felelősségre nem vonható személy is közrehatott a közúti baleset okozásában (6/1998. BJE).

Az ítélet tábla a cselekmény minősítése és az alkalmazott intézkedés tekintetében is osztotta a megyei bíróság álláspontját. A baleset két részesének magatartását összehasonlítva és a terhelt vonatkozásában teljes körűen feltárt valamennyi bűnösségi körülményt értékelve a megrovás áll arányban a I.rendű vádlott által elkövetett bűncselekménnyel.

A bűnügyi költség viselésére vonatkozó igen méltányos rendelkezés körében a megyei bíróság jogi indokolását azzal egészíti ki a harmadfokú bíróság, hogy a vádlott által viselendő összeg gyakorlatilag megegyezik az indítványára elrendelt, majd a tényállás megállapításánál releváns szerepet nem játszó szakértői vizsgálatok díjával.

Az ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek.

A fentiekben kifejtettek alapján az ítélet tábla a Vas Megyei Bíróság 2011. december 6. napján kihirdetett 2.Bf.349/2011/3. számú ítéletét a Be.397.§ I. fordulata alapján helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült bűnügyi költséget a vádlott viseli a Be.398.§ (3) bekezdése alapján.

Győr, 2013. június 27. napján

Dr. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

Dr. Vajda Edit sk. . Széplaki László sk.
a tanács tagja, előadó a tanács tagja

Záradék:

Ezzel a végzéssel a Vas Megyei Bíróság 2011. december 6. napján kihirdetett 2.Bf.349/2011/3. számú ítélete 2013. június 27. napján jogerős és végrehajtható.

Győr, 2013. június 27. napján

. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül

kiadó: